

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

สถานการณ์และสภาพบ้านเมืองของประเทศไทยในปัจจุบันมุ่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศจำนวนมาก ผลของการเจริญทางด้านวัตถุที่ขาดการพัฒนาทางจิตใจ เป็นที่มาของปัญหาทางสังคม (ทิสนา แคมณี, 2542 : 1) การที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า บรรลุประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง ต่อส่วนรวมและประเทศชาติได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาคน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 1) กล่าวถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2544-2559) ประกาศวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยในอนาคต 20 ปี ชำนาญว่ามีจุดมุ่งหมายเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตคนส่วนใหญ่ของประเทศให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง พุทธศักราช 2550 กรมการศาสนา (2550 : บทนำ-1) กล่าวว่า การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ในส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคน และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาแห่งการเรียนรู้ จึงมีแผนการดำเนินงานมุ่งเน้นพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน และเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุขอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายรัฐบาล ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และเสริมสร้างความสมานฉันท์แก่คนในชาติ ตลอดจนด้านการพัฒนาสังคม ได้เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับเสริมสร้างความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาจะเน้นการกระจาย

อำนาจไปสู่เขตพื้นที่ สถานศึกษา และท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้การศึกษาร้างคน และสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีความสำคัญต่อประเทศและปวงชนชาวไทยหลายประการ ได้แก่ การให้ความคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่เป็นรูปธรรมมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การกำหนดกลไกของสถาบันการเมืองทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เป็นไปตามวิธีการปกครองในรูปแบบของรัฐสภา รวมทั้งการเสริมสร้างสถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักนิติธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลอันถือเป็นหลักจรรยาโลงชาติ ในหมวด 5 ส่วนที่ 2 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 (4) (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2550: คำนำ) พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2550 : 22) โดยรัฐได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 5) ในหมวด 4 มาตรา 24 (4) การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 15)

การบริหารจัดการสถานศึกษา ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งถือเป็นหลักใหญ่คือผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและวิธีการบริหารของตนใหม่ จะต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้นำทางวิชาการมีความรอบรู้ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาองค์กรของตนให้มีความเป็นเลิศทางการจัดการศึกษาแก่ประชาชนได้อย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านการปลูกฝังจริยธรรม ผู้รับผิดชอบนำมาปฏิบัติในระดับสถานศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการมีส่วนร่วมช่วยในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประสบความสำเร็จ การกิจด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ (สุทธีวงศ์ ตันตยพิศาลบุตร, 2542 : 9) ซึ่งสอดคล้องกับ

จินตนา บุญบงการ (2545 : บทนำ) กล่าวว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจ เป็นผู้กำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติและเป็นตัวอย่างให้กับผู้อื่นที่อยู่รอบข้างในองค์กร ในหน่วยงาน ไม่ว่าจะป็นหน่วยงานประเภทใด ถ้าผู้บริหารได้เรียนรู้ ได้ตระหนักและมีจิตสำนึกในการวางนโยบายและยึดเป็นแนวปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม อีกทั้งรู้จักวิธีการใช้อำนาจและอิทธิพลในการบริหารการดำเนินงานย่อมทำให้หน่วยงานนั้นดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม อันจะส่งผลดีมายังองค์กรในระยะยาว และสังคมใน ส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับ พิกพ วังเงิน (2545 : 1) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นเรื่องของการพิจารณา และตัดสินใจในคุณค่าของพฤติกรรมของมนุษย์ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกไปนั้นเป็นการกระทำที่ดี เหมาะสม ถูกต้องหรือไม่ ดังนั้น ความรู้ ทักษะ ทักษะ การใช้เหตุผล และพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ มีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมทั้งสิ้น จริยธรรม จึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ในอันที่จะช่วยสร้างความสามัคคี มิตรภาพ ปรารถนา สันติสุข เห็นได้ชัดเจนว่าจริยธรรมเป็น เครื่องคุ้มครองสังคมให้สันติสุขไม่แตกแยก ไม่เกิดสงคราม ถ้ามนุษย์ไม่มีจริยธรรม จะเกิดความ แตร้าวโทศร้าย ทารุณ อาฆาต เบียดเบียน ฆ่าฟัน ทูจริต น้อโกง เหาไรดเอาเปรียบ เป็นศัตรูกับ ผู้บริหาร สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อจริยธรรมตกต่ำ และสอดคล้องกับ สุจินต์ ปันราช (2541 : 11) ได้ กล่าวถึง การสรุปปัญหาส่วนใหญ่พบว่า มีการทุจริตคอร์รัปชันและประพฤตินิยม ทักษะและ ค่านิยมที่ไม่เกื้อหนุนกับระบบราชการปัจจุบัน เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีที่ต่ำลง ระบบคุณธรรมถูก แทรกแซง การไม่พัฒนาวิสัยทัศน์ และวิธีการปฏิบัติงาน ปัญหานี้สืบ การไม่รักษาวินัยของ ข้าราชการ

จากปัญหาการด้อยจริยธรรมดังกล่าว นักบริหารการศึกษา นักบริหารจาก หน่วยงานต่างๆ คงต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับจริยธรรม เพราะว่าในแต่ละองค์กรจะต้องมีผู้บริหาร ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำ มีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ และความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของจริยธรรม และ จะต้องระลึกเสมอว่า จริยธรรมคือ มโนสำนึก (ทิสนา เขมมณี, 2542 : 2) จริยธรรม เป็น การแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม (จำเรณรัตน์ เจือจันทร์, 2548 : 4-5) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อ การปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน และปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นแบบอย่างต่อคนในสังคม ตามกฎหมาย พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 76 ระบุว่า “ให้ผู้บังคับบัญชาพัฒนา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทักษะ คุณธรรม และจริยธรรม อันจะทำให้ปฏิบัติ ราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ” สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีจิตวิญญาณนักบริหารจะตระหนัก ในความจำเป็นและความสำคัญที่จะบริหารตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะการพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพเป็นเช่นไร ความสำเร็จมิได้ขึ้นอยู่กับที่การ “พูด ” แต่ขึ้นอยู่กับที่การประพฤติปฏิบัติตนเป็น “แบบอย่างที่ดี ” ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู อาจารย์ในสถานศึกษานั้น

(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547 : 27) ซึ่งสอดคล้องกับ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2547 : 10) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีสมรรถภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะและจริยธรรมตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้นจริยธรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างความมั่นคงแก่มนุษย์ ซึ่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 ส่วนที่ 5 มาตรา 48 ระบุว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตต้องประพฤติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับของคุรุสภาและมาตรา 50 มาตรฐานการปฏิบัติตนให้กำหนดเป็นข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ ประกอบด้วย

- 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- 5) จรรยาบรรณต่อสังคม

(สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2550 : 27)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 มีนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาจริยธรรม อันจะนำไปสู่การกำหนดกรอบ ทิศทางในการพัฒนา จริยธรรมในการคิด และวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้อง ดึงตาม อยู่ในกรอบของพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยได้จัดทำ “โครงการอบรมหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา” และได้ส่งผู้บริหารสถานศึกษาเข้าสัมมนาร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน เพื่อให้เป็นที่ปรึกษา แนะนำ ป้องปรามและเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านจริยธรรม

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1, 2550 : 6) ผู้วิจัยซึ่งเป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 มีหน้าที่ในการให้ความรู้ อบรม ปลูกฝังจริยธรรมให้กับนักเรียน ได้ตระหนักในความสำคัญ การเป็นแบบอย่างความประพฤติที่ถูกต้อง ดึงตามของบุคลากรที่ทำหน้าที่ทางการศึกษา การขาดจรรยาบรรณของครูอาจารย์ในวงการศึกษาล้วนเป็นปัญหาจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ทำหน้าที่ให้การศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีความสำคัญในการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรม โดยต้องยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้บรรลุประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา พฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 ตามจรรยาบรรณ 5 ด้าน ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการด้อยคุณภาพทางจริยธรรมของผู้บริหาร และพัฒนาจริยธรรม ซึ่งมีส่วนช่วยในการบริหารงานภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 มีดังนี้

1. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ที่สอนขนาดโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ในด้านการปฏิบัติต่อตนเอง การปฏิบัติต่อวิชาชีพ การปฏิบัติต่อผู้รับบริการ การปฏิบัติต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และการปฏิบัติต่อสังคม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคม

2. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียนต่างกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม และส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาจริยธรรมของตนเองให้เป็นแบบอย่างที่จะใช้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ที่จะเห็นถึงความสำคัญในเรื่องจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่สนใจที่จะทำวิจัยในเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 โดยศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมใน 5 ด้าน คือ

1.1 การปฏิบัติต่อตนเอง มีแบบแผนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และมีวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ประพฤติตนเหมาะสม ริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และปฏิบัติงานโดยมีแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (คุรุสภา, 2553 : 12)

1.2 การปฏิบัติต่อวิชาชีพ มีแบบแผนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ ต้องรักชื่นชม ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ รักษาชื่อเสียง ยกย่องเชิดชูเกียรติประกาศเกียรติคุณผู้มีผลงาน มุ่งมั่นตั้งใจใช้ความรู้ความสามารถพัฒนาครูและบุคลากร สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ วิจัยให้นำเสนอผลงาน ตลอดจนเข้าร่วม ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์ (คุรุสภา, 2553 : 13)

1.3 การปฏิบัติต่อผู้รับบริการ มีแบบแผนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ ให้บริการด้วยความจริงใจเสมอภาค ไม่เรียกร้องหรือรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งโดยมิชอบ ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานเพื่อปกป้องสิทธิเด็ก บริหาร โดยยึดหลักการบริหารกิจการ

บ้านเมืองที่ดี รับผิดชอบต่อสังคมที่มีเหตุผล ให้ครูและบุคลากร มีส่วนร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน และเลือกวิธีการปฏิบัติ เสริมสร้างความภาคภูมิใจด้วยการรับฟังความคิดเห็น ยกย่อง ชมเชย และให้กำลังใจอย่างกล้าหาญมิตร ให้ผู้รับบริการได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดหรือวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพ (คุรุสภา, 2553 : 14)

1.4 การปฏิบัติต่อผู้ร่วมประกอบอาชีพ มีแบบแผนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม ความสามัคคีในหมู่คณะ ริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหาร ส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ใช้ระบบคุณธรรมในการพัฒนาผลงาน มีความรัก ความสามัคคี และร่วมใจกันผนึกกำลังในการพัฒนาการศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมประกอบอาชีพ (คุรุสภา, 2553 : 15)

1.5 การปฏิบัติต่อสังคม มีแบบแผนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในทางวิชาการหรือวิชาชีพแก่ชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คุรุสภา, 2553 : 16)

2. ขอบเขตของประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 จำนวน 1,506 คนมาจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต1 จำนวน 123 โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 21 โรงเรียน จำนวน 106 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 74 โรงเรียน จำนวน 762 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 28 โรงเรียน จำนวน 638 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 จำนวน 317 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 22 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 160 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 135 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตร Yamane' (1973 : 888 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546:100)

3. ขอบเขตตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) จำแนกได้ดังนี้

3.1.1 วุฒิการศึกษา

3.1.1.1 ปริญญาตรี

3.1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงานของข้าราชการครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

3.1.2.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.2.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.3 ขนาดโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : ออนไลน์)

3.1.3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา

3.1.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน

3.1.3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ ข้าราชการครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ

3.2.1 การปฏิบัติต่อตนเอง

3.2.2 การปฏิบัติต่อวิชาชีพ

3.2.3 การปฏิบัติต่อผู้รับบริการ

3.2.4 การปฏิบัติต่อผู้ร่วมประกอบอาชีพ

3.2.5 การปฏิบัติต่อสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรม หมายถึง กริยาอาการหรือการแสดงออกของบุคคล ซึ่งเป็น การกระทำทางกาย วาจา และใจ ในลักษณะของความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ การแสดงออกทั้งที่ ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ปรากฏเป็นปฏิกิริยาที่สังเกตเห็นได้ รับรู้ได้

2. จริยธรรม หมายถึง หลักการหรือกฎ ความประพฤติที่บุคคลควรยึดถือ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกที่ควรต่อ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นคุณงามความดีที่ควรกระทำ สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม ตามกฎ ระเบียบ กฎระเบียบเป็นบรรทัดฐาน ของสังคมและผู้อื่นสามารถยึดถือเป็นแนว ปฏิบัติได้

3. พฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึง กริยาอาการหรือการแสดงออกที่ผู้บริหาร สถานศึกษาพึงปฏิบัติเพื่อให้เกิดความถูกต้องดีงาม ตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณเป็นที่

ยอมรับของสังคม และผู้อื่นสามารถยึดถือเป็นแนวปฏิบัติได้ คือ ด้านการปฏิบัติต่อตนเอง ด้านการปฏิบัติต่อวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติต่อผู้รับบริการ ด้านการปฏิบัติต่อผู้ร่วมประกอบอาชีพ และด้านการปฏิบัติต่อสังคม

4. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการปฏิบัติต่อตนเอง หมายถึง ความประพฤติต่อตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อทำให้เกิดคุณงามความดี คือ ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเอง ใฝ่เรียนใฝ่รู้ มีความยุติธรรม มีศิลปะในการเข้ากัคน สามารถเอาชนะใจผู้อื่น อารมณ์ดี มีเหตุผล มีความซื่อสัตย์สุจริตมีความรับผิดชอบสูง มีบุคลิกภาพดี ประพฤติตนเหมาะสมกับสถานภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี มีความริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ๆ มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ส่งเสริมครูให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และปฏิบัติงานโดยมีแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

5. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการปฏิบัติต่อวิชาชีพ หมายถึง ความประพฤติต่อวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลแก่งาน ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรอบรู้ ยึดถือความถูกต้องดีงาม ขยัน ประหยัด อ่อนน้อมถ่อมตน ใช้ทรัพยากรและเวลาได้คุ้มค่า มีศาสนาเป็นหลักยึด มีความสามารถในเชิงปฏิบัติ เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ชื่นชมศรัทธารักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ยกย่องเชิดชูเกียรติประกาศเกียรติคุณผู้มีผลงาน มุ่งมั่นตั้งใจใช้ความรู้ความสามารถพัฒนาครูและบุคลากร สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยให้นำเสนอผลงาน ตลอดจนเข้าร่วม ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์

6. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการปฏิบัติต่อผู้รับบริการ หมายถึง ความประพฤติของผู้บริหารที่ทำให้เกิดผลดีต่อ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือชุมชน ได้แก่ผู้บริหารต้องให้บริการด้วยความจริงใจเสมอภาค ไม่เรียกร้อยหรือรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งโดยมิชอบ ผู้บริหารต้องมีบุคลิกสง่า ยิ้มแย้ม พุดจาสุภาพ มีจิตสำนึกในการให้บริการ กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ มีความเสมอภาคและยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่เลือกปฏิบัติ มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ปฏิบัติงานหรือให้บริการอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานเพื่อปกป้องสิทธิเด็ก บริหารโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รับฟังความคิดเห็นที่มีเหตุผลของศิษย์และผู้รับบริการ ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน และเลือกวิธีการปฏิบัติ เสริมสร้างความภาคภูมิใจยกย่อง ชมเชย และให้กำลังใจอย่างกัลยาณมิตร ให้ผู้รับบริการได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดหรือวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพ

7. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการปฏิบัติต่อผู้ร่วมประกอบอาชีพ หมายถึง ความประพฤติของผู้บริหารสถานศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ใช้พรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ใช้หลักการครองคน สร้างความสามัคคีใน

หมุ่คณะซึ่งทำให้เกิดเป็นความศรัทธา ผู้บริหารต้องเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน ส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ใช้ระบบคุณธรรมในการพิจารณาผลงาน มีความรัก ความสามัคคี และร่วมใจกันผลึกกำลังในการพัฒนาการศึกษา ขอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

8. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการปฏิบัติต่อสังคม หมายถึง ความประพฤติของผู้บริหารสถานศึกษา อันทำให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพต่อองค์กร ชุมชน และสังคมเป็นการกระทำที่แสดงออกให้เห็นเป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ มีวินัยในตนเอง มีจิตสำนึกสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นสนับสนุนและส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในทางวิชาการ ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นผู้นำในการวางแผนและดำเนินการเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาเศรษฐกิจ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรม

9. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นตามการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

10. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

11. ข้าราชการครู หมายถึง บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

12. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 123 โรง จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 21 โรง โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 74 โรง โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 28 โรง

13. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1